

आगमन (Induction)

प्राप्त सूचना तथा तथ्यहरूका आधारमा निष्कर्ष निकाल्ने तार्किक परीक्षणको तरिकालाई आगमन विधि भनिन्छ । यसलाई धेरै तथ्यहरूको आधारमा एक निष्कर्ष निकाल्ने विधि पनि भनिन्छ ।

यस अन्तर्गत प्रश्नम विभिन्न अलग अलग तथ्यहरू दिएका हुन सक्छन् । त्यस्ता तथ्यहरू अध्ययन गरी सबै तथ्यले के कुराको निचोड दिएका होलान् भनी विश्लेषण गरी सही निष्कर्ष निकाल्नु पर्ने हुन्छ । यस सम्बन्धी तलका नमूना प्रश्नहरू अध्ययन गरौं ।

(१) आगमन विधि प्रयोग गरी निम्न तथ्यहरूबाट निष्कर्ष निकाल्नुहोस् ।

- (i) म हिंजो ११ बजे सुतेँ
- (ii) म अस्ति पनि ११ बजे नै सतेको थिएँ
- (iii) म आज पनि ११ बजे नै सत्छु ।

(२) आगमन विधि प्रयोग गरी निम्न तथ्यहरूबाट निष्कर्ष निकाल्नुहोस् ।

- (i) गोपाल अंग्रेजीमा मात्र कुरा गर्छ ।
- (ii) गोपाल अंग्रेजी मात्र लेख्छ ।
- (iii) गोपाल अंग्रेजी मात्र पढ्छ ।

(३) आगमन विधि प्रयोग गरी निम्न तथ्यहरूबाट निष्कर्ष निकाल्नुहोस् ।

- (i) साउन १३ गते जिरेलहरूको भेला हुन्छ ।
- (ii) भदौ १३ गते जिरेलहरूको भेला हुन्छ ।
- (iii) असोज १३ गते जिरेलहरूको भेला हुन्छ ।

(४) आगमन विधि प्रयोग गरी निम्न तथ्यहरूबाट निष्कर्ष निकाल्नुहोस् ।

- (i) राम ६० वर्ष पुगे । उनी चस्मा लगाउँछन् ।
- (ii) हरी ६० वर्ष पुगे । उनी चस्मा लंगाउँछन् ।
- (iii) सरिता ६० वर्ष पुगिन् । उनी पनि चस्मा लगाउँछिन् ।

(५) आगमन विधि प्रयोग गरी निम्न तथ्यहरूबाट निष्कर्ष निकाल्नुहोस् ।

- (i) २०६८ को असारमा SLC को रिजल्ट भयो ।
- (ii) २०६७ को असारमा SLC को रिजल्ट भयो ।
- (iii) २०६६ को असारमा SLC को रिजल्ट भयो ।

(६) आगमन विधि प्रयोग गरी निम्न तथ्यहरूबाट निष्कर्ष निकाल्नुहोस् ।

- (i) श्यामको घर पूर्व फर्केकोले विहानैदिखि घाम ताप्छ ।
- (ii) हरिको घर पूर्व फर्केकोले दिनभर घामम सुत्छ ।
- (iii) गोपालको घर पूर्व फर्केकाले वेलुका पनि उ घाममै बसिरहेको हुन्छ ।

(७) आमगन विधि प्रयोग गरी निम्न तथ्यहरूबाट निष्कर्ष निकाल्नुहोस् ।

- (i) कालोपुलमा पानी पाइदैन । कोठाभाडा सस्तो छ ।
- (ii) कलंकीमा पनि पानी पाइदैन । कोठाभाडा महङ्गो छैन ।
- (iii) कोटेश्वरमा त पानी नै पाइदैन । मैलै सस्तैमा कोठा भाडामा लगाएको छु ।

(८) आमगन विधि प्रयोग गरी निम्न तथ्यहरूबाट निष्कर्ष निकाल्नुहोस् ।

- (i) सिता अग्लो छिन् । उनको शरिर राम्रो देखिन्छ ।
- (ii) संजय अग्लो छ । उसको शरिर राम्रो देखिन्छ ।
- (iii) हिमाल अग्लो छ । उनको शरिर पनि राम्रो देखिन्छ ।

(९) आमगन विधि प्रयोग गरी निम्न तथ्यहरूबाट निष्कर्ष निकाल्नुहोस् ।

- (i) पोखराबाट रामले घाम लाग्यो भन्दा विराटनगरमा श्यामले पानी पत्थो भन्थ्यो ।
- (ii) रमित्ताले दोलखामा पानी पत्थो भन्दा गोपीले पोखरामा घाम लाग्यो भन्थ्यो ।
- (iii) सुजनले पोखरामा घाम लाग्यो भनेकै वेला सुमनले अमेरिकामा पानी पत्थो भन्थ्यो ।

(१०) आमगन विधि प्रयोग गरी निम्न तथ्यहरूबाट निष्कर्ष निकाल्नुहोस् ।

- (i) राजन मरणशील प्राणी हो । ऊ मानिस हो ।
- (ii) सुजन मरणशील प्राणी हो । ऊ पनि मानिस हो ।
- (iii) पेशल मरणशील प्राणी हो । प्रभात पनि मानिस नै हो ।

(११) आमगन विधि प्रयोग गरी निम्न तथ्यहरूबाट निष्कर्ष निकाल्नुहोस् ।

- (i) सुजन जुम्लाबाट आएको हो । सुजन अग्लो छ ।
- (ii) चन्द्र जुम्लाबाट आएको हो । चन्द्र पनि अग्लो छ ।
- (iii) गीता जुम्लाबाट आएको हुन् । गीता पनि अग्लो छिन् ।

(१२) आमगन विधि प्रयोग गरी निम्न तथ्यहरूबाट निष्कर्ष निकाल्नुहोस् ।

- (i) रामजी स्याङ्जाबाट हिडेर पोखरा पुग्दा २ दिन लाग्यो ।
- (ii) धर्म स्याङ्जाबाट हिडेको २ दिनमा पोखरा पुग्यो ।
- (iii) लक्ष्मण स्याङ्जाबाट हिडेर पोखरा जाँदा २ दिन लाग्यो ।

(१३) आमगन विधि प्रयोग गरी निम्न तथ्यहरूबाट निष्कर्ष निकाल्नुहोस् ।

- (i) २०६० सालको असारमा पोखरामा ११० मि.ली. पानी पत्थो ।
- (ii) २०६१ सालमा असारमा पोखरामा १३० मि.ली. पानी पत्थो ।
- (iii) २०६२ सालको असारमा पोखरामा १०५ मि.ली. पानी पत्थो ।

(१४) आमगन विधि प्रयोग गरी निम्न तथ्यहरूबाट निष्कर्ष निकाल्नुहोस् ।

- (i) सीमाले ३ दिन अघि पकाएको खाना अलिनो थियो ।
- (ii) सीमाले अस्तित्व पकाएको खाना अलिनो थियो ।
- (iii) सीमाले हिजो पकाएको खाना अलिनो थियो ।

(१५) आमगन विधि प्रयोग गरी निम्न तथ्यहरूबाट निष्कर्ष निकाल्नुहोस् ।

- (i) सिमितले मेहेनत गरेन । ऊ जाँचमा फेल भयो ।
- (ii) प्रसन्नले मेहेनत गरेन । ऊ जाँचमा फेल भयो ।
- (iii) रमेशले मेहेनत गरेन । ऊ जाँचमा फेल भयो ।

नमूना प्रश्नका उत्तरहरू

- (१) मेरो ११ वजे सुत्ने बानी छ ।
- (२) गोपाल अंग्रेजी मात्र जान्दछ ।
- (३) हरेक महिनाको १३ गते जिरैलहरूको भेला हुन्छ ।
- (४) ६० वर्ष पुगेपछि चस्मा लगाउनु पर्छ ।
- (५) SLC को रिजल्ट असारमा मात्र हुन्छ ।
- (६) पूर्व फर्केका घरमा दिनभर घाम लाग्छ ।
- (७) पानी नपाउने ठाउँमा कोठा भाडा सस्तो हुन्छ ।
- (८) अग्लो शरिर राम्रो देखिन्छ ।
- (९) अन्यत्र पानी परेको बेला पोखरामा घाम लाग्छ ।
- (१०) मानिस मरणशील प्राणी हो ।
- (११) जुम्लाबाट आउने मानिसहरू अग्ला हुन्छन् ।
- (१२) स्याङ्जाबाट पोखरा हिंडेर जान २ दिन लाग्छ ।
- (१३) असार महिनामा पोखरामा १०० मि.ली. भन्दा बढी पानी पर्दछ ।
- (१४) सीमाले पकाएको खाना अलिनो हुन्छ ।
- (१५) मेहेनत नगरे जाँचमा फेल भइन्छ ।

निगमन (Deduction)

प्रश्नमा दिइएको तथ्यका आधारमा अन्य तथ्यहरू पत्ता लगाउने तार्किक परीक्षणको तरिकालाई निगमन भनिन्छ । यसलाई प्राप्त निष्कर्षका आधारमा अरु समान प्रकृतिका तथ्यहरूमा सामान्यीकरण गर्ने विधि पनि भनिन्छ ।

यस अन्तर्गत पहिलो वाक्यको तथ्य पहिचान गरी दोस्रो, तेस्रो, वाक्यहरूलाई सोही तथ्यकै आधारमा सामान्यीकरण गर्नु पर्दछ । जस्तो निजामती कर्मचारी सबैले लोगो लगाउन अनिवार्य गरिएको छ भन्ने पहिलो वाक्य दिएको छ र दोस्रो वाक्य म अब केही दिनमा निजामती कर्मचारी हुँदैछु भन्ने रहेछ भने पहिलो वाक्यमा निजामती कर्मचारीलाई लोगो अनिवार्य भएको तथ्य दोस्रो वाक्यमा सामान्यीकरण गर्दा मैले पनि लोगो लगाउनै पर्दछ भन्ने कुरा थाहा हुन्छ ।

निगमन विधिको प्रयोग गरी तलका नमूना प्रश्नहरूको उत्तर लेख्नुहोस् ।

- (१) (i) रामको घरमा जाने सबैले कफी मात्र पिउँछन् ।
(ii) म विहानै रामको घर गएँ ।
- (२) (i) सुदिपको घरका सबै जना लोक सेवा आयोग पढ्छन् ।
(ii) ओम सुदिपको घरमा बस्छ ।
- (३) (i) प्रदीपको कोठामा गित सुन्न पाइन्छ ।
(ii) सन्देश प्रदीपको कोठामा छ ।

- (४) (i) काकीले जहिल्यै अचार मिठो बनाउनु हुन्छ ।
(ii) आज काकीले अचार बनाएको हो ।
- (५) (i) कान्छा दुलालको गित आनन्ददायक हुन्छ ।
(ii) आज विहान कान्छा दुलालले गित गाएका थिए ।
- (६) (i) सबै हिन्दुहरुको सबैभन्दा ठूलो चाड दशैं हो ।
(ii) निर्मल हिन्दु धर्मावलम्बी हो ।
- (७) (i) हिमालमा बस्ने सबै लोग्ने मानिसहरुले वखु लगाउँछन् ।
(ii) निर्मल हिमाली जिल्ला मनाङमा वसोवास गर्दछ ।
- (८) (i) यो टोकरीका सबै आँपहरु पाकेका छन् ।
(ii) यो आँप सोही टोकरीबाट निकालेको हो ।
- (९) (i) समिक्षाले सधैं अलिनो खाना पकाउँछिन् ।
(ii) आज समिक्षाले खाना पकाएकी छिन् ।
- (१०) (i) मिहिनेत गरेर पढ्ने सबै विद्यार्थी परीक्षामा पास हुन्छन् ।
(ii) निरज मिहिनेत गरेर पढ्ने विद्यार्थी हो ।

नमूना प्रश्नका उत्तरहरू

- (१) आज मैले कफी पिएँ ।
(२) ओम लोक सेवा आयोग तयार गर्छ ।
(३) सन्देश गित सुन्दैछ ।
(४) आजको अचार मिठो छ ।
(५) आजको गित आनन्ददायक थियो ।
(६) निर्मलको सबैभन्दा ठूलो चाड दशैं हो ।
(७) निर्मलले वखु लगाउँछ ।
(८) यो आँप पाकेको छ ।
(९) आजको खाना अलिनो छ ।
(१०) निरज परीक्षामा पास हुन्छ ।

२.२. मात्रात्मक (संख्यात्मक वा अंक सम्बन्धी) तार्किक परीक्षण

प्रश्न संख्या-५

अनुक्रम/श्रेणीक्रम (Series/Sequence)

मात्रात्मक अनुक्रम (Series) मा पनि शाब्दिक अनुक्रममा उल्लेख गरिएको तरिका र विधिहरूको प्रयोग गर्नुपर्दछ । शाब्दिक अनुक्रममा अक्षर र शब्दको अनुक्रम रहेको हुन्छ भने यसमा अंक र संख्याको अनुक्रम रहेको हुन्छ । भिन्नता यति मात्र हो ।

नमूना प्रश्नहरू

- (१) १, ३, ५, ७, ९, ?
(क) १२ (ख) १३ (ग) १४ (घ) १५
- (२) ३, ६, ९, १२, १५, १८, ?
(क) १९ (ख) २० (ग) २१ (घ) २२
- (३) १, ४, ९, १६, २५, ३६, ?
(क) ५२ (ख) ५४ (ग) ५८ (घ) ६४
- (४) ३, ६, १२, २१, ?, ४८
(क) २३ (ख) २७ (ग) ३३ (घ) ४३
- (५) ७५, ५५, ४०, ३०, ?
(क) २५ (ख) २० (ग) १५ (घ) १०
- (६) ११६, ७२, ३६, १७, ?
(क) २ (ख) ४ (ग) ६ (घ) ८
- (७) ५, १५, ६०, ३०० ?
(क) ६०० (ख) ९०० (ग) १२०० (घ) १८००
- (८) ७५, ६५, ५०, ३०, ?
(क) २५ (ख) २० (ग) १५ (घ) ५
- (९) १, ८, २७, ६४, ?
(क) ४१६ (ख) ३४३ (ग) २४३ (घ) ३६७
- (१०) १, ९, २५, ४९, ?
(क) १४२ (ख) २४२ (ग) १२१ (घ) २२१
- (११) ४, १६, ३६, ६४ ?
(क) १२१ (ख) १४४ (ग) ३६३ (घ) ५२५
- (१२) ४, १०, २२, ४६, ?
(क) ६४ (ख) ९२ (ग) ९४ (घ) १०२

(१३) ४, ६, ११, १७, १९, २५, २७, ?

(क) ३३

(ख) ३२

(ग) ३१

(घ) ३४

(१४) ७, १२, १९, ?, ३९

(क) २८

(ख) ३०

(ग) ३२

(घ) २६

(१५) २, ५, ३, ६, ४, ७, ५, ?

(क) ७

(ख) ८

(ग) ३

(घ) ९

नमूना प्रश्नका उत्तरहरू

- (१) (ख) १३ (पहिलो अंकमा २ जोड्दा दोस्रो अंक, दोस्रो अंकमा २ जोड्दा तेस्रो हुँदै गइएको ।)
- (२) (ग) २१ (पहिलो अंकमा ३ जोड्दा दोस्रो अंक, दोस्रोमा ३ जोड्दा तेस्रो अंक हुँदै गएको ।)
- (३) (घ) ६४ (दिएका अंकहरू क्रमशः १, २, ३, ४ हुँदै अब आउने अंक ८ को वर्ग ६४ भएको)
- (४) (ग) ३३ (श्रेणी क्रमशः ३, ६, ९, १२, १५, १८ का दरले बढ्दै गएकोले ।)
- (५) (क) २५ (श्रेणी क्रमशः २०, १५, १०, ५ ले घट्दै गएकोले ।)
- (६) (ग) ६ (श्रेणी क्रमशः ४४, ३३, २२, ११ ले घट्दै गएकोले ।)
- (७) (घ) १८०० (अघिल्लो पदलाई क्रमशः ३, ४, ५, ६ ले गुणा गर्दै अगाडि बढेको ।)
- (८) (घ) ५ (श्रेणी क्रमशः १०, १५, २०, २५ ले घट्दै गएकोले ।)
- (९) (ख) ३४३ (श्रेणीमा क्रमशः १, २, ३, ४, ५, ६, ७ को घनसंख्या भएकोले)
- (१०) (ग) १२१ (श्रेणी क्रमशः विजोर संख्याका वर्गले बनेको हुनाले ।)
- (११) (ख) १४४ (यो शुरुको अंकको वर्ग र शुरुको अंकमा २ थप्दै जाने संख्याको वर्गको श्रेणी (४, ८, १०) को वर्गको क्रम पछि आउने संख्या १२ को वर्ग १४४)
- (१२) (ग) ९४ शुरुको अंकलाई दुईले गणा गरी दुई थप्दा बन्ने संख्या पुनः २ ले गुणा गरी दुई थप्दै, सोही क्रम दोहोर्‍याउदै गएको ।)
- (१३) (क) ३३ (शुरुको अंकको बढ्दै गएको गुणामा एक पटक १ अंक थप्ने र अर्को पटक १ अंक घटाउने गर्दै अगाडि बढेको $४ \times २ = ८ + १ = ९$, $४ \times ३ = १२ + १ = १३$ हुँदै गएको)
- (१४) (क) २८ (श्रेणीका पदहरूमा क्रमशः ५, ७, ९, ११ ले बढ्दै गएको ।)
- (१५) (ख) ८ (एक पटक ३ थपिने र अर्को पटक २ घट्ने क्रमले श्रेणी अगाडि बढेको ।)

मात्रात्मक समरूपता (Analogy)

नमूना प्रश्नहरू

- (१) ८१ : ९ :: ६४ : ? - (क) १० (ख) ८ (ग) ४९ (घ) ६
- (२) ५ : १२५ :: ४ : ? - (क) ४८ (ख) १६ (ग) ६४ (घ) ३२
- (३) ५ : २४ :: ६ : ? - (क) ३० (ख) ७ (ग) ३२ (घ) ३५
- (४) १८ : २७ :: १४ : ? - (क) १० (ख) ७ (ग) २१ (घ) ३२
- (५) १ : १३ :: २ : ? - (क) १४ (ख) १८ (ग) २६ (घ) ३९
- (६) ५ : ८० :: १०० : ? - (क) ९९ (ख) ९९९ (ग) ९९९९ (घ) ९९९९९
- (७) २ : १८ :: ३ : ? - (क) ९ (ख) ४ (ग) २१ (घ) २७
- (८) $\frac{१}{४} : \frac{१}{१२} :: \frac{१}{६} : ?$ - (क) $\frac{१}{१८}$ (ख) $\frac{१}{१९}$ (ग) $\frac{१}{२०}$ (घ) $\frac{१}{२१}$

(९) (२, ४, ८) भए भैं तलको कुन सही हो ?

- (क) (६, १२, ८०) (ख) (१२, २, ३०) (ग) (४, ८, ३२) (घ) (१०, ६०, ८०)

(१०) (४०, ३६, ३२) भए भैं तलको कुन सही हो ?

- (क) (२७, २४, १८) (ख) (३५, २८, २१) (ग) (४०, ३०, २०) (घ) (३०, २७, २४)

मात्रात्मक समरूपता सम्बन्धी प्रश्नका उत्तरहरू

- (१) (ख) ८ (पहिलो संख्या ८१ को ९ वर्ग भएकोले तेस्रो संख्या ६४ को वर्ग चौथो संख्या हुने हुँदा)
- (२) (ग) ६४६४ (दोस्रो संख्या पहिलो संख्याको घन भएको हुँदा तेस्रो संख्या ४ को घन ६४ हुन्छ)
- (३) (घ) ३५ (दोस्रो संख्या पहिलो संख्याको वर्गमा १ घटाउँदा बनेको हुँदा सोही नियमका आधारमा तेस्रो संख्या ६ को वर्गमा १ घटाउदा बनेको)
- (४) (ग) २१ (पहिलो संख्या २ दोस्रो संख्या बीच २:३ को सम्बन्ध भएकोले)
- (५) (ग) २६ (१:१३ को अनुपातको सम्बन्ध रहेको)
- (६) (ग) ९९९९ {दोस्रो संख्या पहिलो संख्याको वर्गमा १ घटाएर बनेकोले सोही तरिकाले तेस्रो संख्या १०० को वर्गबाट बन्ने संख्यामा १ घटाएर बनेको संख्या}
- (७) (घ) २७ (पहिलो संख्यालाई ९ ले गुणा गर्दा दोस्रो संख्या आए भैं तेस्रो संख्यालाई ९ ले गुणा गर्दा चौथो संख्या आउने भएकोले।)
- (८) (क) $\frac{१}{१८}$ (पहिलो भिन्न संख्यालाई $\frac{१}{६}$ ले गुणा गर्दा दोस्रो संख्या आए भैं)
- (९) (ग) (पहिलो र दोस्रो संख्याको गुणनफल तेस्रो अंक)
- (१०) (घ) (दिइएका संख्याहरू $१० \times ४, ८ \times ४, ८ \times ४$ को क्रममा भए भैं (घ) मा दिइएका संख्याहरू $१० \times ३, ८ \times ३, ८ \times ३$ को क्रममा रहेकाले।)

वर्गीकरण (Classification)

दिइएका विकल्पहरूमध्ये कुनै एक विकल्प अरु भन्दा फरक प्रकृतिको हुन्छ र अन्यसँग मिल्दैन। समूहमा नमिले त्यस्ता विकल्पहरूलाई छुट्याउने कार्य नै वर्गीकरण हो। दिइएका विकल्पहरूमध्ये कुनै एक विकल्प अन्य विकल्पहरूसँग किन मिल्दैन, अरुभन्दा समूहमा नमिले विकल्प के कारण भिन्न छ भन्ने कुरा विभिन्न ढङ्गले, विभिन्न पक्ष र कोणबाट विश्लेषण गरी छुट्याउनु पर्दछ।

तलका समूहमा आपसमा नमिले कुनै एकलाई छुट्याउनुहोस्। (Odd man out from the group)

(१)	(क) १२१	(ख) १२७	(ग) १३२	(घ) १३७
(२)	(क) १८	(ख) १२	(ग) ४३	(घ) ३६
(३)	(क) २५	(ख) ३६	(ग) ४९	(घ) ११०
(४)	(क) ११	(ख) १३	(ग) १७	(घ) २१
(५)	(क) ४०	(ख) ६०	(ग) ८०	(घ) १२५
(६)	(क) २६	(ख) ३६	(ग) ५०	(घ) ६५
(७)	(क) १०	(ख) २९	(ग) ३५	(घ) ४०
(८)	(क) ६३६	(ख) ५२५	(ग) ४१५	(घ) ३९
(९)	(क) १,०००	(ख) १०,०००	(ग) ११,०००	(घ) १९,०००
(१०)	(क) ४५०	(ख) ३४५	(ग) २४०	(घ) १३०

मात्रात्मक वर्गीकरण सम्बन्धी प्रश्नका उत्तरहरू

- (१) (ग) बाँकी सबै विजोर संख्या हुन्।
- (२) (घ) बाँकी सबै संख्यालाई २ ले भाग जान्छ।
- (३) (घ) ११० बाहेक सबै वर्ग संख्या छन्।
- (४) (घ) २१ बाहेक बाँकी सबै रुढ संख्या हुन्। रुढ संख्या भनेको आफुले र १ ले बाहेक अरुले भाग नजाने अंक हो।
- (५) (ख) {३६ बाहेक बाँकी सबै वर्ग संख्यामा १ थपिएको छ। $(५^३+१)$, $(७^३+१)$, $(८^३+१)$ }
- (६) (घ) १२५ मात्र घन संख्या हो। (घन संख्या भन्नाले ३ वटा एउटै गुणनखण्ड निस्कने संख्या हो। यहाँ १२५ बराबर $५ \times ५ \times ५$ हुने भएकोले १२५ घन संख्या हो।)
- (७) (ख) २९ बाहेक सबै संख्यालाई ५ ले भाग जान्छ।
- (८) (ग) ४१५ मा बाहेक सबै संख्याका शुरुको अंकको वर्ग पछिल्लो संख्या हो।
- (९) (क) १,००० बाहेक सबै संख्या १० हजारका संख्या हुन्।
- (१०) (घ) १३० बाहेकका सबै संख्यामा सयको संख्यामा क्रमशः १०० ले र पछाडिका दशको क्रमको संख्यामा $५/५$ ले घटेका छन्।

मात्रात्मक कोडिङ (Coding)

नमूना प्रश्नहरू

- (१) यदि Ball बराबर २११२ हुन्छ भने Tall बराबर कति हुन्छ ?
 (क) १८११२ (ख) १९११२ (ग) २०११२ (घ) २१११२
- (२) E बराबर ५, AL बराबर ११२ र BAG बराबर २१७ भए BALL बराबर कति हुन्छ ?
 (क) २११२१४ (ख) ४११२१२ (ग) ४१७२१२ (घ) २११२१२
- (३) यदि कलम = ५४, कलश = ५६ भए सफल बराबर कति हुन्छ ?
 (क) ८२ (ख) ६४ (ग) ४५ (घ) ३७
- (४) यदि MAN = २६ हो भने WOMAN = कति हो ?
 (क) ६६ (ख) ६५ (ग) ६४ (घ) ६२
- (५) यदि मकल = २५१२६ हुन्छ भने कमल = कति हुन्छ ?
 (क) ५२८ (ख) १२५२८ (ग) २९२८ (घ) १२५९
- (६) यदि BOYFRIEND को Code ६६ हुन्छ भने GIRLFRIEND को के हुन्छ ?
 (क) १०० (ख) १०१ (ग) १०३ (घ) १०२
- (७) यदि OX = ३७५, FOX = २१६० भए OXN = कति हुन्छ ?
 (क) ५२५० (ख) ५२० (ग) २५० (घ) ५२५
- (८) यदि पसल = १६६१६, कमसल = २२४०० भए फसल = कति हुन्छ ?
 (क) १९७१ (ख) ९७१२ (ग) १९७१२ (घ) १९२
- (९) यदि ON = २६, OF = २७ भए OFF = कति हुन्छ ?
 (क) २६ (ख) २७ (ग) २८ (घ) २९
- (१०) यदि PEN = ११२२१३, HEN = १६२२१३ भए TEN = कति हुन्छ ?
 (क) ७२२१३ (ख) ७२३ (ग) २२१३ (घ) ७२२

नमूना प्रश्नका उत्तरहरू

- (१) (ग) २०११२ (दिएको शब्दका अक्षरहरूको क्रम नं हरु वाट बनेको संख्या)
 (२) (घ) २११२१२ (अंग्रेजी शब्दको सुटो क्रम क्रमशः राखिएकोले)
 (३) (क) ८२ (नेपाली अक्षरहरूको क्रमसंख्या जोड्दा आउने योगफल भएकोले)
 (४) (क) ६६ (अंग्रेजी वर्णमालाको क्रमका संख्याहरू जोड्दा हुने योगफल)
 (५) (ख) १२५२८ (नेपाली वर्णक्रमका संख्यावाट बनेका अंक भएकोले)
 (६) (घ) १०२ (अंग्रेजी शब्दका क्रमसंख्या जोडेर आएको योगफल भएकोले)
 (७) (क) ५२५० (अंग्रेजी शब्द क्रमका संख्याहरू गुणन गरेर आएको गुणनफल भएकोले)
 (८) (ग) १९७१२ (नेपाली क्रमका संख्याहरूको गुणनफल भएकोले)
 (९) (ख) २७ (अंग्रेजी क्रमका संख्याहरूको योगफल भएकोले)
 (१०) (क) ७२२१३ (अंग्रेजी शब्दका उल्टो क्रम नं. राखेर संख्या बनाइएकोले)

छोडिएका संख्या (अक्षर/संकेत) मिलाउने (Insert the Missing Character)

(१) तलका खाली कोठामा कुन संख्या मिल्न सक्छ ?

३	८	२७	?
---	---	----	---

(क) ३६ (ख) ५४ (ग) ८१ (घ) १०९

(२) खाली कोठामा मिल्दो संख्याको चयन गर्नुहोस् ।

२	१०	५०	?
---	----	----	---

(क) १०० (ख) २५० (ग) ६२५ (घ) ५००

(३) १२, २, १४, ४, १६, ?

(क) ६ (ख) १४ (ग) ६ (घ) ९

(४) खाली कोठामा मिल्दो संख्याको चयन गर्नुहोस् ।

३	१	२	०	?
---	---	---	---	---

(क) १ (ख) २ (ग) ३ (घ) ४

(५) ५५०, ४६०, ३७०, ?

(क) २९० (ख) १९० (ग) २८० (घ) १८०

(६) ११०, २१५, ३२०, ४२५, ?

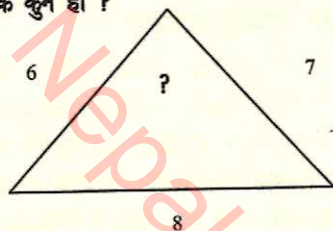
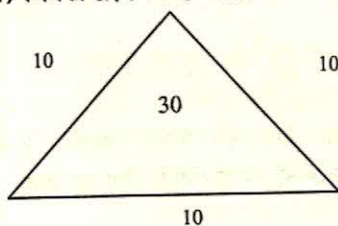
(क) ३३० (ख) ४३० (ग) ५३० (घ) ४३५

(७) तलको खाली कोठामा मिल्दो संख्याको चयन गर्नुहोस् ।

३०	२०
१०	?

(क) १५ (ख) २५ (ग) ५० (घ) ६०

(८) चित्रको प्रश्न चिन्ह भएका स्थानमा उपयुक्त हुने अंक कुन हो ?

(क) २० (ख) २२ (ग) २५ (घ) २१

(९) चित्रको प्रश्न चिन्ह भएका स्थानमा मिल्ने अंक कुन हो ?

१	२	?
२	?	१
?	१	२

(क) २ (ख) ३ (ग) ४ (घ) ५

(१०) तलको प्रश्न चिन्ह भएको कोठामा मिल्ने संख्या कुन हो ?

	५	
१०	१५०	५
	२०	

	२	
१५	?	३
	२५	

(क) ४५

(ख) ५०

(ग) ७५

(घ) ९५

प्रश्नका उत्तरहरू

- (१) (ग) ८१ (प्रत्येक संख्यालाई ३ ले गुणा गर्दै गएको)
 (२) (ख) २५० (प्रत्येक संख्यालाई ५ ले गुणा गर्दै गएको)
 (३) (ग) ६ (१० घट्ने र १२ बढ्ने क्रममा श्रेणी अगाडि बढेको)
 (४) (क) १ २ घट्ने र १ बढ्ने क्रम रहेको)
 (५) (ग) २८० (सयको स्थानको अंक १०० ले घट्ने र १० को स्थानको संख्या १०ले बढेको)
 (६) (ग) ५३० (प्रत्येक अगाडिको अंकमा १०५ थप्दा पछाडिको अंक बनेको अर्थात् फरक क्रम १०५ ले बढेको छ । तसर्थ $४२५+१०५=५३०$)
 (७) (घ) (१० को ठीक विपरित दोब्बर २० भए भैं ३० को ठीक विपरित ६० हुन्छ ।)
 (८) (घ) २१ (त्रिभुज भित्र लेखिएको संख्याले त्रिभुजको परिमिति जनाउने)
 (९) (ख) ३ (प्रत्यक लहरमा १,२,३ हुने गरी र एउटा Row र Column मा एउटा अंक नदोहारिने गरी राखिएको हुनाले)
 (१०) (घ) (प्रत्येक Shape को दुई कुनामा रहेका अंकहरू आपसमा गुणन गरी आएका २ गुणनफललाई जोड्दा बीचको संख्या $(१५ \times ३) + (२५ \times २) = ९५$ हुन्छ ।

साझा गुण (Common Property)

दिइएको प्रश्नमा समावेश भएका अंक वा संख्याहरूबीच आपसमा साझा विशेषता हुन्छन् । त्यस्ता विशेषता पहिचान गरी प्रश्नसँगै दिएको विकल्पहरूमध्येबाट सही उत्तर पत्ता लगाउनुपर्ने हुन्छ । साझा गुणहरूमा जोर जोर संख्या, विजोर विजोर संख्या, रुढ रुढ संख्या, वर्ग वर्ग संख्या जस्ता विभिन्न पक्षहरूबाट दिएको अंक वा संख्यालाई दाँजी विश्लेषण गर्नुपर्ने हुन्छ ।

(१) ५, १६, २३ सँग मिल्ने तलको कुन हो ?

(क) २०, २५, ३० (ख) ३, १०, १७ (ग) १५, २७, ३५ (घ) ४०, ४५, ५५

(२) ५, ५०, ५०० जस्तै तलको कुन हो ?

(क) ६, ६६, ६६० (ख) ६, ३६, ६०० (ग) ८, ८०, ८०० (घ) ७, ४९, ७४९

(३) ३६, १८, ९ सँग मिल्ने तलको कुन हो ?

(क) ६४, ३६, १८ (ख) ५०, २३, ११ (ग) १००, ८१, ९ (घ) ७२, ३६, १८

(४) २५, ६२५ सँग मिल्दो समूह कुन हो ?

- (क) ३, २७ (ख) ४, २८ (ग) ७, ५४ (घ) १२, १४४

(५) ५, २०, ८० सँग मिल्ने तलका मध्ये कुन हो ?

- (क) ४, १६, ६४ (ख) ४, १२, ३६ (ग) ७, ३५, २४५ (घ) ३, १५, ७५

(६) (३, ६, २७) सँग मिल्ने गुण भएको विकल्प कुन हो ?

- (क) (४, १६, ६४) (ख) (२, ४, ६) (ग) (८, १६, २४) (घ) (१०, २०, ३०)

(७) $\left(\frac{१}{२}, \frac{१}{४}, \frac{१}{६}\right)$ यससँग मिल्ने गुण भएको तलको कुन हो ?

- (क) $\left(\frac{१}{३}, \frac{१}{६}, \frac{१}{१२}\right)$ (ख) $\left(\frac{१}{३}, \frac{१}{६}, \frac{१}{९}\right)$ (ग) $\left(\frac{१}{३}, \frac{१}{६}, \frac{१}{१५}\right)$ (घ) $\left(\frac{१}{२}, \frac{१}{४}, \frac{१}{८}\right)$

(८) (०.०२, ०.०००४) सँग मिल्ने तलका मध्ये कुन हो ?

- (क) (५, १०) (ख) (६, १२) (ग) (२, ४) (घ) (३, ६)

(९) (१६, ३६, ६४) सँग मिल्ने तलका मध्ये कुन हो ?

- (क) (८, ४८, ६४) (ख) (९, २५, ४९) (ग) (५, १०, १५) (घ) (९, २५, ४२)

(१०) (१०, ३०, ४०) सँग मिल्ने तलका मध्ये कुन हो ?

- (क) (३, ६, ९) (ख) (१०, ३०, ४०) (ग) (५, १०, २०) (घ) (३, ४, ५)

नमूना प्रश्नका उत्तरहरु

(१) (ख) ३, १०, १७ (शुरुकोलाई ३ ले, बीचकोलाई २ ले र अन्तिमकोलाई कुनैले भाग नजाने)

(२) (ग) ८, ८०, ८००

(३) (घ) ७२, ३६, १८

(४) (घ) १२, १४४

(५) (क) ४, १६, ६४

(६) (क) (४, १६, ६४)

(७) (ख) (दिएको प्रश्नमा भैं एउटै अनुपातमा हरहरु बढ्दै गएका)

(८) (ग) (दिइएको पहिलो संख्याको वर्ग दोस्रो संख्या भए भैं)

(९) (ख) (दिइएको तीन वटै संख्याहरु वर्ग संख्या हुन)

(१०) (ग) (दिइएको पहिलोले दोस्रोलाई जतिले भाग जान्छ, दोस्रोले पनि तेस्रो संख्यालाई त्यतिले नै भाग जान्छ)

मेट्रिक्स (Matrices)

(१) तलको मेट्रिक्सको खाली कोठामा उपयुक्त अंक के होला ?

4	5	6
0	2	1
2	1	3
36	64	?

(a) 80 (b) 81 (c) 82 (d) 83

(२) तलको मेट्रिक्सको खाली कोठामा उपयुक्त अंक छान्नुहोला ।

3	3	8
9	9	80
11	11	?

(a) 88 (b) 871 (c) 640 (d) 72

(३) तलको मेट्रिक्सको खाली कोठामा कुन अंक ठिक होला ?

1	3	4
2	4	5
3	5	6
6	60	?

(a) 600 (b) 100 (c) 120 (d) 102

(४) तलको मेट्रिक्सको खाली कोठामा कुन अंक ठिक होला ?

5	3	7
2	4	5
9	11	?

(a) 13 (b) 17 (c) 14 (d) 15

(५) तलको मेट्रिक्सको खाली कोठामा कुन अंक ठिक होला ?

4	7	12
5	8	?
6	9	14

(a) 10 (b) 11 (c) 12 (d) 13

(६) तलको मेट्रिक्सको खाली कोठामा कुन अंक ठिक होला ?

6	9	15
8	12	20
14	21	?

(a) 35 (b) 10 (c) 12 (d) 45

(७) तलको मेट्रिक्सको खाली कोठामा कुन अंक ठिक होला ?

100	90	80
142	?	122
164	154	144

(a) 152 (b) 162 (c) 132 (d) 112

(८) तलको मेट्रिक्सको खाली कोठामा कुन अंक ठिक होला ?

3	4	7
7	6	1
4	4	?

(a) 3 (b) 5 (c) 4 (d) 6

(९) तलको मेट्रिक्सको खाली कोठामा कुन अंक ठिक होला ?

125	?	100
250	175	175
375	250	125

(a) 150 (b) 100 (c) 125 (d) 25

(१०) तलको मेट्रिक्सको खाली कोठामा कुन अंक ठिक होला ?

2	3	36
4	5	400
6	7	?

(a) 664 (b) 1764 (c) 1864 (d) 1964

मेट्रिक्स सम्बन्धी प्रश्नका उत्तरहरू

- (१) (a) 81 {माथिल्ला ३ कोठाका अंकहरूको कुल जोडको अंकको वर्ग चौथो कोठाको संख्या हो}
- (२) (b) 87 {अन्तिम Row को प्रत्येक कोठाको संख्या माथिल्ला दुई Row का Columnwise कोठाका दुई संख्याको योगफलमा १ घटाउँदा बन्ने}
- (३) (c) 120 {हरेक ठाडो लाईन (Column) मा माथिल्ला तीन अंकको गुणनफल बराबर चौथो संख्या हुने भएकोले}
- (४) (b) 17 {दोस्रो Row को अंकलाई २ ले गुणा गरी पहिलो Row को अंक जोड्दा तेस्रो संख्या भएको}
- (५) (d) 13 {हरेक Row को अंकमा १ थप्दा दोस्रो दोस्रो Row को अंक बन्ने र सोमा पुनः १ थप्दा तेस्रो संख्या बन्ने गरेको}
- (६) (a) 35 {अगाडिका दुई Column का दुई अंक जोडेर तेस्रो अंक बनेको}
- (७) (c) 132 {प्रत्येक Row का अंकहरू क्रमशः १० का दरले घट्दै गई तेस्रो Row को संख्या बनेको}
- (८) (d) 6 {ठाडो वा तेस्रो जताबाट जोड्दा पनि १४ बन्ने अंक ६ हो}

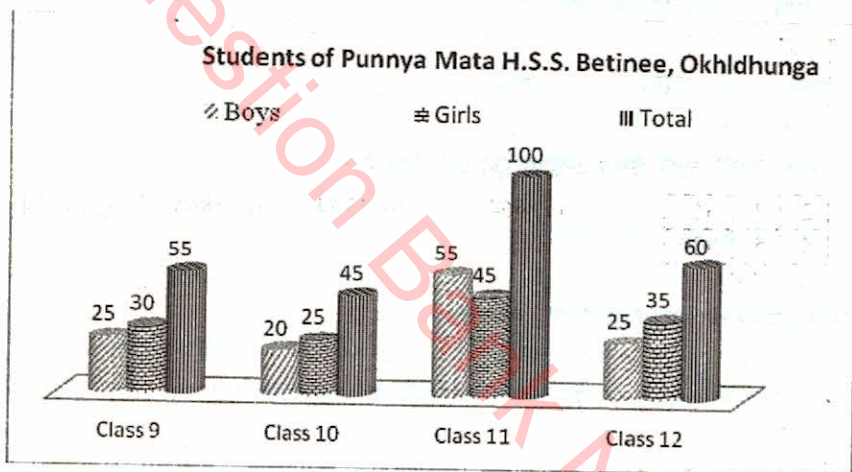
(९) (d) 25 {प्रत्येक Row मा माथिल्लो पहिलो संख्यावाट दोस्रो संख्या घटाउँदा तेस्रो Row को संख्या बनेको}

(१०) (b) 1764 (पहिलो हरेक Row मा Columnwise का अंको वर्ग दोस्रो Columnwise को संख्या बन्नेको र सोही अनुसार नै तेस्रो संख्या बनेको)

तथ्याङ्क व्याख्या (Data Interpretation)

प्रश्नमा दिइएका तालिका, स्तम्भचित्र, रेखाचित्र वा वृत्तचित्र अध्ययन गरी सोधिएका प्रश्नहरूको उत्तरहरू पत्ता लगाउने तरिकालाई तथ्याङ्क व्याख्या भनिन्छ। यस अन्तर्गत चित्र वा तालिका हेरी दिएका सूचनाका आधारमा सोधिएको प्रश्नहरूको उत्तर खोज्नुपर्ने हुन्छ।

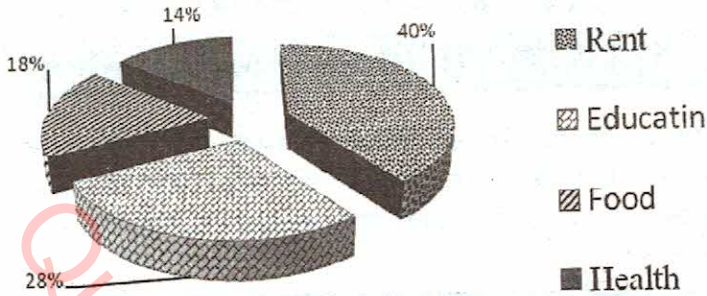
तलको दिएको स्तम्भचित्रको आधारमा सोधिएका प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस्।

- (१) सबैभन्दा कम छात्रा भएको कक्षा कुन हो ?
 (क) कक्षा ९ (ख) कक्षा १० (ग) कक्षा ११ (घ) कक्षा १२
- (२) छात्रको संख्या बराबर भएका कक्षाहरू कुन कुन हुन् ?
 (क) कक्षा ९ र १० (ख) कक्षा १० र ११ (ग) कक्षा १० र १२ (घ) कक्षा ९ र १२
- (३) सबैभन्दा बढी विद्यार्थी भएको कक्षा कुन हो ?
 (क) कक्षा ९ (ख) कक्षा १० (ग) कक्षा ११ (घ) कक्षा १२
- (४) विद्यालयमा छात्राहरूको कुल संख्या कति होला ?
 (क) १२५ (ख) १३५ (ग) १४५ (घ) १२५
- (५) विद्यालयमा छात्रको कुल संख्या कति छ ?
 (क) १२० (ख) १३० (ग) १३५ (घ) १२५
- (६) विद्यालयमा विद्यार्थीहरूको संख्या कति छ ?
 (क) २६० (ख) २४० (ग) २५० (घ) २७०

पुण्यमाता उच्च मा वि मा वार्षिक १५,००० आम्दानीको देहाय बमोजिम खर्च हुन्छ भने तलको पाइचार्टका आधारमा सोधिएका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् ।

Annual Expenditure, 2068 of Punny Mata H.S. School, Okhaldhunga

- (७) सबैभन्दा बढी खर्च कुन शिर्षकमा भएको छ ?
 (क) भाडा (ख) शिक्षा (ग) खाना (घ) स्वास्थ्य
- (८) दोब्बरले घटी र बढी भएका खर्च शिर्षकहरू कुन कुन हुन् ?
 (क) भाडा र खाना (ख) स्वास्थ्य र खाना (ग) स्वास्थ्य र शिक्षा (घ) भाडा र खाना
- (९) दिएका खर्चहरू मध्ये सबैभन्दा वेवास्ता गरिएको क्षेत्र कुन हो ?
 (क) भाडा (ख) शिक्षा (ग) खाना (घ) स्वास्थ्य
- (१०) तेलो प्राथमिकतामा रहेको शिर्षक कुन हो ?
 (क) शिक्षा (ख) खाना (ग) स्वास्थ्य (घ) भाडा
- (११) पुउटा पसलेले भाडा वापत वार्षिक कति खर्च गर्दछ ?
 (क) ६०० (ख) ६००० (ग) ५००० (घ) ५०००
- (१२) उक्त पसलेले शिक्षामा गर्ने खर्च भाडामा भन्दा कति रूपैयाँ कम रहेछ ?
 (क) ४२०० (ख) २८०० (ग) १८०० (घ) ८००
- (१३) उक्त पसलेले खाना बराबर शिक्षामा खर्च गर्न कति रूपैयाँ शिक्षामा थप गर्नु पर्ने रहेछ ?
 (क) ६०० (ख) २१०० (ग) २७०० (घ) २८००
- (१४) पसलेले गर्ने सबैभन्दा बढी र सबैभन्दा घटी खर्चको अन्तर कति रूपैयाँ छ ?
 (क) २१०० (ख) २७०० (ग) २९०० (घ) ३९००
- (१५) पसलेले कुल खर्च मध्ये भाडाकोभन्दा जर् शिर्षकमा गरेको खर्च कति रूपैयाँले बढी छ ?
 (क) ३००० (ख) ९००० (ग) १२००० (घ) ६०००

तथ्याङ्क व्याख्या सम्बन्धी प्रश्नका उत्तरहरू

१	(ख)	४	(घ)	७	(क)	१०	(ख)	१३	(क)
२	(घ)	५	(क)	८	(ग)	११	(ख)	१४	(घ)
३	(ख)	६	(क)	९	(घ)	१२	(ग)	१५	(क)

तथ्याङ्क जाँच (रजु) (Data Checking)

अक्षर र संख्यालाई सुक्ष्म रूपले हेर्नु, जाँच्नु, पढ्नु नै रजु हो । प्रश्नमा विभिन्न तरिकाले भुक्त्याउने ढंगले अक्षर र संख्याहरू दिइएका हुन्छन् । प्रश्नमा दिएका कुनै २ वटा विकल्पहरू आपसमा मिल्ने हुन्छन् भने बाँकी एकापसमा मिल्दैनन् । यस अन्तर्गत त्यस्ता मिल्ने विकल्पहरू हेरेर रोज्नु पर्ने हुन्छ ।

तलका प्रश्नहरू मध्ये एकापसमा कुन कुन मिल्दछन् ? पहिचान गर्नुहोस् ।

(१) (a) क३३	(b) अ३क	(c) ३क३	(d)) क३३
(i) a र b	(ii) b र d	(iii) c र d	(iv) a र d
(२) (a) A1B2	(b) 1AB2	(c) A1B2	(d) 2a1B
(i) a र c	(ii) b र c	(iii) a र d	(iv) c र d
(३) (a) 9abc	(b) abc9	(c) a9bc	(d) abc9
(i) b र d	(ii) c र e	(iii) c र d	(iv) d र e
(४) (a) 110CA	(b) 1I0CA	(c) 110AC	(d) I10CA
(i) a र b	(ii) a र c	(iii) c र d	(iv) b र d
(५) (a) PirD	(b) D1pr	(c) IrqD	(d) p1Dr
(i) a र c	(ii) a र d	(iii) b र d	(iv) a र b

(६) तलका दुई वाक्य मध्ये आपसमा भिन्नता गराउने शब्द पहिचान गर्नुहोस् ।

- (a) राम्रो मान्छेले राम्रो काममा सफलता प्राप्त गर्न सक्छ ।
 (b) राम्रो मान्छेले राम्रो काममा सफलता प्राप्त नगर्न सक्छ ।

विकल्पहरू : (क) राम्रो (ख) काम (ग) गर्न (घ) सक्छ

(७) तलका दुई वाक्य मध्ये आपसमा भिन्नता गराउने शब्द पहिचान गर्नुहोस् ।

- (a) My brother prays to god every morning.
 (b) My brother pays to god every morning.

विकल्पहरू : (क) brother (ख) prays (ग) every (घ) god

(८) तलका दुई वाक्य मध्ये आपसमा भिन्नता गराउने शब्द पहिचान गर्नुहोस् ।

- (a) He always comes to school to feed his child.
 (b) He always comes to school to feel his child.

विकल्पहरू : (क) always (ख) comes (ग) feed (घ) child

(९) तलका दुई वाक्य मध्ये आपसमा भिन्नता गराउने शब्द पहिचान गर्नुहोस् ।

- (a) He gave me money. (b) He gave me many.

विकल्पहरू : (क) He (ख) me (ग) gave (घ) money

(१०) तलका दुई वाक्य मध्ये आपसमा भिन्नता गराउने शब्द पहिचान गर्नुहोस् ।

- (a) He passed MPA due to him (b) He passed MPA deu to him

विकल्पहरू : (क) due (ख) to (ग) him (घ) to

(११) तलका दुई वाक्य मध्ये आपसमा भिन्नता गराउने शब्द पहिचान गर्नुहोस् ।

- (a) They are all human beings, so they can do mistakes

(b) They all are human beings, so they can do mistakes

विकल्पहरू : (क) all (ख) human (ग) beings (घ) mistakes

(१२) तलका दुई वाक्यमा दोहोरिएको अर्थ शब्दको अर्थले कुन कुरालाई जनाउँछ ?

(a) राम पढ्दा अर्थ जोगाउन कोशिश गर्छ। (b) राम पढ्दा अर्थ खोज्न कोशिश गर्छ।

विकल्पहरू :

(क) दुवै शब्दले सम्पत्ति (ख) पहिलो शब्दले भाव र दोस्रो शब्दले सम्पत्ति

(ग) दुवै शब्दले भाव (घ) पहिलो शब्दले सम्पत्ति र दोस्रो शब्दले भाव

तथ्यां रूजु (जाँच) सम्बन्धी प्रश्नहरूका उत्तरहरू

१.	(iv)	४.	(ii)	७.	(ख)	१०.	(क)
२.	(i)	५.	(iii)	८.	(ग)	११.	(ग)
३.	(i)	६.	(ग)	९.	(घ)	१२.	(घ)

अंक गणितीय तर्क/क्रिया सम्बन्धी (Arithmetical Reasoning/Operation)

तलका अङ्क गणितीय तर्क/क्रिया सम्बन्धी प्रश्नका उत्तरहरू पत्ता लगाउनुहोस्

(१) कुनै काम तीन जना मानिस मिलेर ५ दिनमा सक्छन् भने सोही काम ५ जना मिलेर गर्दा कति दिनमा सकिएला ?

(क) ३ दिन (ख) ५ दिन (ग) १ दिन (घ) २ दिन

(२) १०० को कति प्रतिशत बराबर २५ हुन्छ ?

(क) ०.२५% (ख) २.५% (ग) २५% (घ) ०.०२५%

(३) रु १५०० को वार्षिक ३२ प्रतिशतका दरले २ वर्षको साधारण व्याज कति हुन्छ ?

(क) रु. ३३० (ख) रु. ६६० (ग) रु. ६०० (घ) रु. ६३०

(४) चेस खेलका ७ प्रत्येक खेलाडीले प्रत्येकसँग खेल खेले भने कति वटा स्पर्धा हुन्छन् ?

(क) २८ (ख) २१ (ग) १४ (घ) ७

(५) एउटा पाकेटमासँग २५ वटा चोरेका मोबाईल मध्ये १० वटा घरमा राखी बजार निस्कियो । बजारमा ७ वटा बेच्यो र ५ वटा साथीलाई दियो र खाजा खान पसलमा छिन्यो भने अब उसको साथमा कति वटा मोबाइल बाँकी छन् ?

(क) १३ (ख) २२ (ग) ३ (घ) १२

(६) सिमितले यस वर्ष आ[]नो रजत महोत्सव मनाउँदैछ भने उसको उमेर कति रहेछ ?

(क) ३५ वर्ष (ख) ५० वर्ष (ग) २५ वर्ष (घ) १०० वर्ष

(७) लगातार चार वर्षमा कति दिन हुन्छन् ?

(क) ३६५ (ख) ३६६ (ग) १४६१ (घ) १४६०

(८) ५० जना विद्यार्थी रहेको कुनै उच्च मा.वि. मा छात्रहरूको संख्या छात्राहरूको भन्दा १० ले बढी छ भने त्यहाँ रहेका छात्राहरूको संख्या पत्ता लगाउनुहोस् ।

(क) २०

(ख) ३०

(ग) २५

(घ) ४०

(९) यदि $x/y = 4/5$ र $y/z = 5/6$ हुन्छ भने x/z को मान कति हुन्छ ?

(क) $2/5$

(ख) $2/3$

(ग) $4/6$

(घ) $2/6$

(१०) सरोजले रु ५०० मा किनेको पार्इन्ट २०% नाफा हुने गरी बेचेछ भने त्यो पार्इन्ट किन्ने मानिसले कति मूल्य तिरेछ ?

(क) रु. ५२०

(ख) रु. ५५०

(ग) रु. ६५०

(घ) रु. ६००

अड्ड गणितीय तर्क/क्रिया सम्बन्धी प्रश्नका उत्तरहरू

१.	(क)	३.	(ख)	५.	(ग)	७.	(ग)	९.	(ख)
२.	(क)	४.	(ख)	६.	(ग)	८.	(क)	१०.	(घ)

नोट: प्रश्न नं. (४) (यस्तो प्रश्नमा दिएको संख्याभन्दा तल्लोदेखि क्रमशः १ सम्मका सबै संख्या जोडेमा उत्तर आउँछ ।) यहाँ ७ दिएको हुँदा $(६+५+४+४+२+१=२१)$

प्रश्न नं. (७) $३६५ \times ४ + १$ (प्रत्येक ४ वर्षमा आउने Leap Year मा एक दिन थप हुने हुँदा)

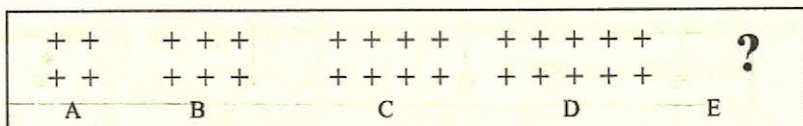
Bank Nepal

२.३ अशाब्दिक तार्किक परीक्षण

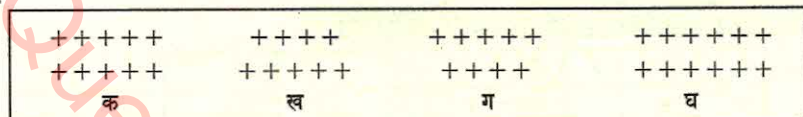
अनुक्रम (Series)

अनुक्रम सम्बन्धी केही नमूना प्रश्नहरू

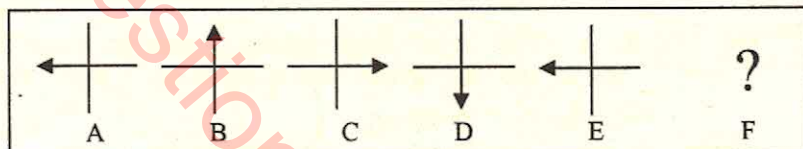
(१)

विकल्प

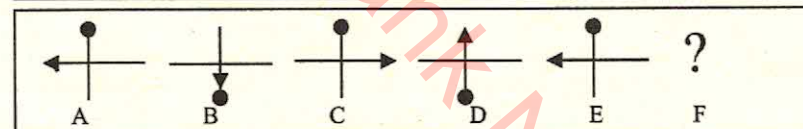
(२)

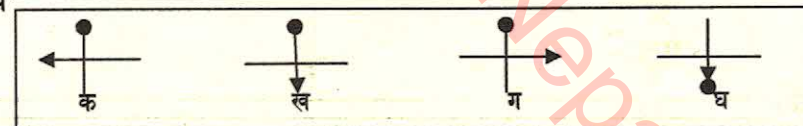
विकल्प

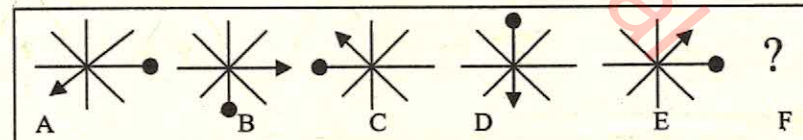
(३)

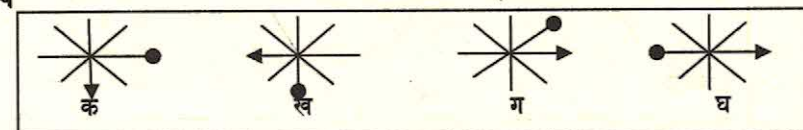
विकल्प

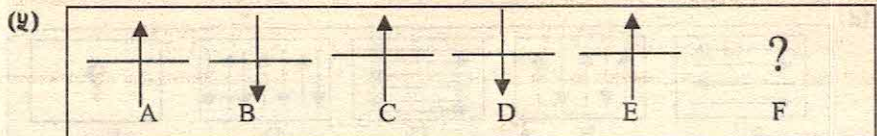

(४)

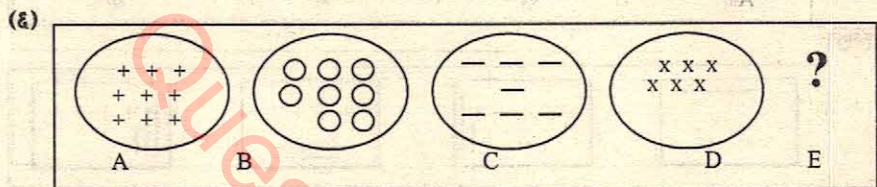
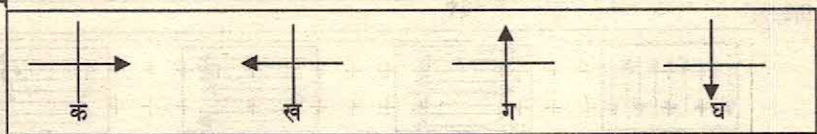

विकल्प

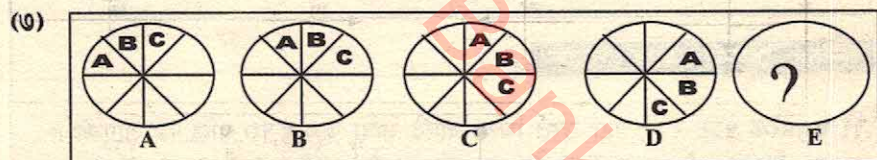
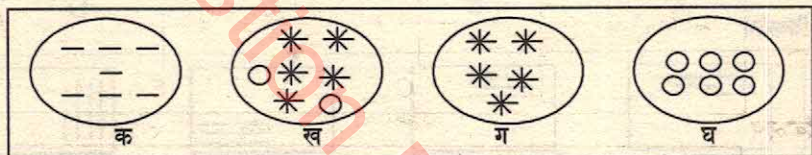

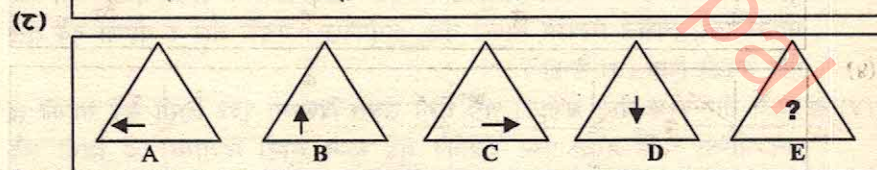
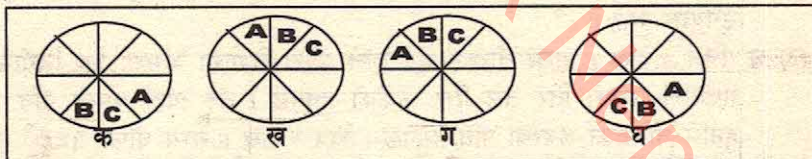
विकल्प

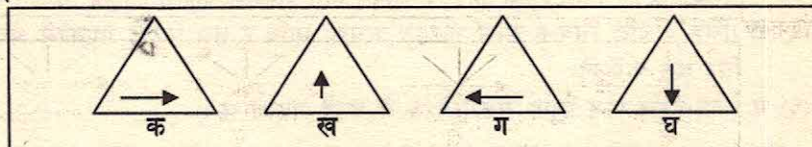
विकल्प

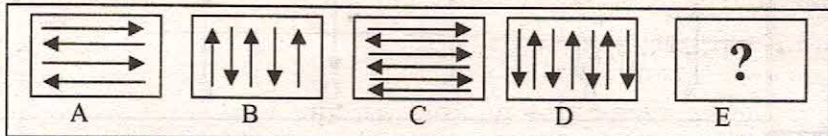
विकल्प

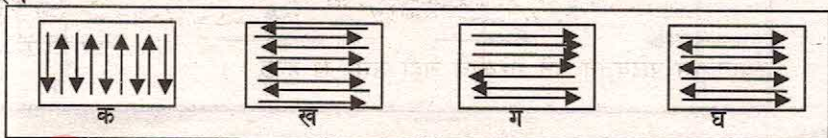
विकल्प

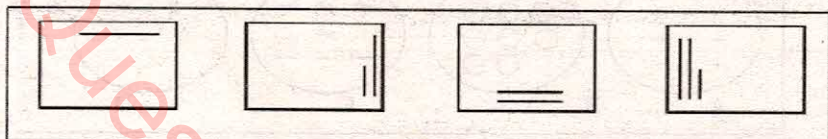
(६)

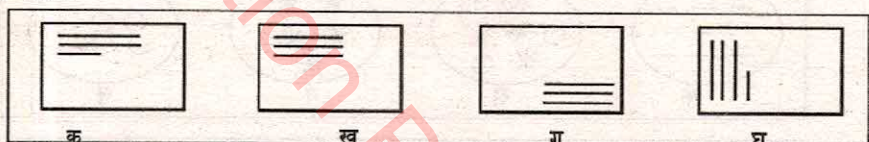
विकल्प

(१०)

विकल्प

अनुक्रम सम्यन्धी प्रश्नका उत्तरहरू

- (१) घ (हरेक पल्ट $2/2$ वटा उस्तै चिन्ह थपिँदै जाँदा ४,६,८,१० पछि १२ आएको ।)
- (२) घ (चित्रका तीरहरू घडीको दिशामा १० डिग्रीले सार्दै गएको हुनाले चित्र मा (घ) उपयुक्त हुन्छ ।)
- (३) घ (चित्र A देखि E सम्म तीरहरू सुई घुम्ने उल्टो दिशामा क्रमशः ९० डिग्रीमा सार्दै गेकाले अवको तिर तल तिर फर्केको हुनुपर्छ । तर त्यहाँ थोप्लो पनि भएको हुनाले थोप्लाको अवस्था पनि हेर्नुपर्छ । चित्र B देखि E सम्म थोप्ला 90° मा सार्दै गएका छन्, त्यसैले चित्रमा थोप्ला तल हुनुपर्दछ । यसरी तीर र थोप्ला दुवै तल तिर भएको चित्र (घ) नै हो ।)
- (४) ख (यहाँ तीर हरेक पल्ट घडीको सुई घुम्ने उल्टो दिशामा १३५ डिग्री सार्दै गएको छ भने थोप्ला चाहिँ हरेक पल्ट घडीको सुई घुम्ने सुल्टो दिशामा ९० डिग्री सार्दै गएको छ । चित्रमा पुग्दा तीर थोप्लाको सही अवस्था देखाउने चित्र (ख) नै हो ।)
- (५) घ (चित्र A देखि चित्र E सम्म तीरहरू क्रमशः माथि र तल फर्केदै गेकाले अवको तिर तल फर्केको)
- (६) ग (यहाँ हरेक पल्ट चिन्ह संख्या $1/1$ ले घट्दै गएको छ ।)

(७) घ (यहाँ A,B,C घडीको सुई घुम्ने दिशामा १/१ गरेर अगाडि वढी रहेका छन् । त्यसैले सही उत्तर (घ) नै हो ।)

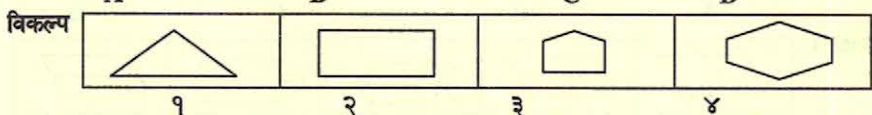
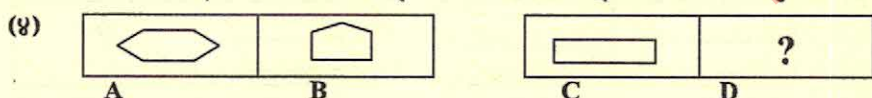
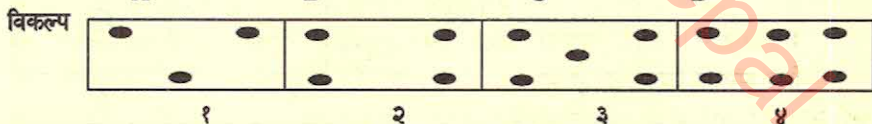
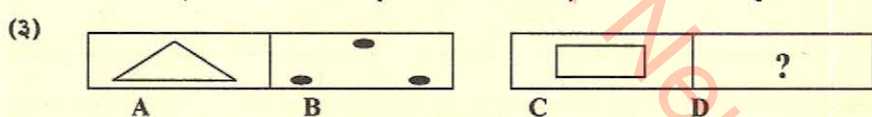
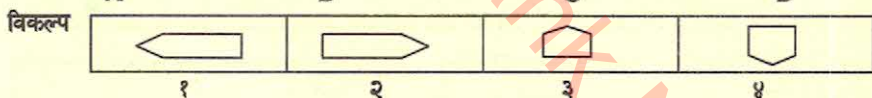
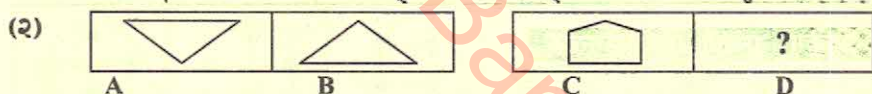
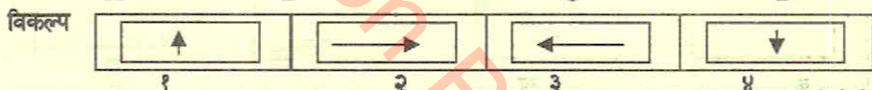
(८) ग (यहाँ त्रिभुज भित्रको तीरले हरेक पटक घडीको सुई घुम्ने दिशामा ९० डिग्रीले अवस्था परिवर्तन गरेको छ । त्यसैले सही उत्तर (ग) हो ।)

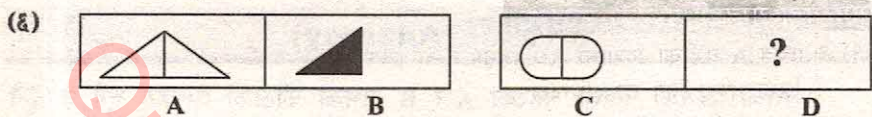
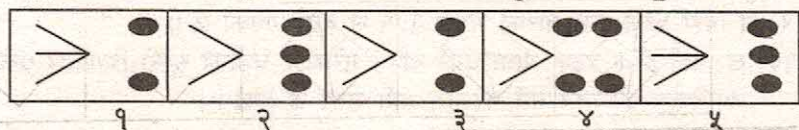
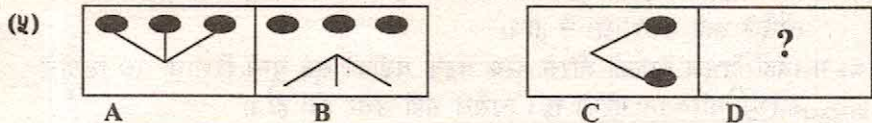
(९) ख (यहाँ हरेक पल्ट तीरको संख्या १/१ ले बढ्दै गएको छ ।)

(१०) ख (यहाँ हरेक पटक आधा धर्को थपिने गरेको र घडीको सुट्टो दिशातिर धर्काहरूले स्थानक्रम परिवर्तन गर्ने गरेकोले सही उत्तर ख हुन्छ ।)

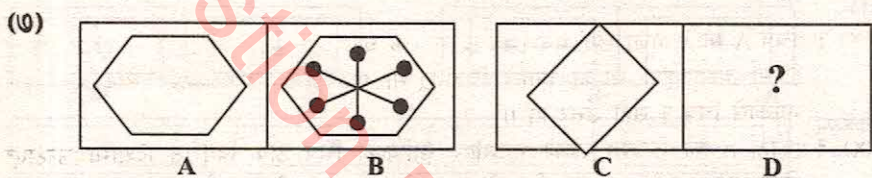
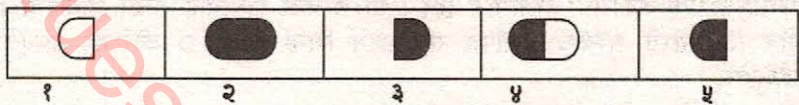
समरूपता (Analogy)

तलका प्रश्नको पहिलो लहरका A र B नामका कोठाका चित्रहरू कुनै न कुनै किसिमले एक अर्कासँग सम्बन्धित छन् । सो सम्बन्ध पहिल्याई सोका आधारमा C र D बीच पनि यस्तै सम्बन्ध स्थापित गर्न प्रश्न चिन्ह रहेको D कोठामा उपयुक्त चित्र रोज्नुहोस् ।

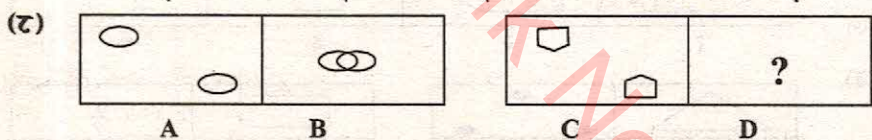

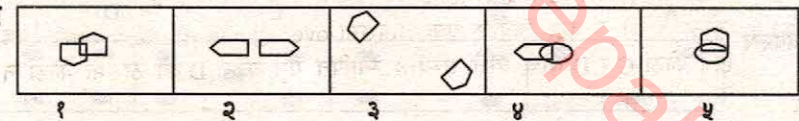
विकल्प

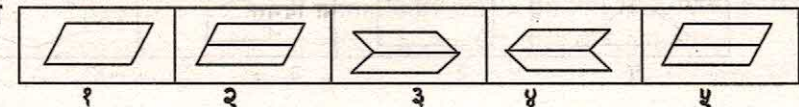
विकल्प

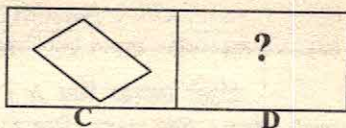
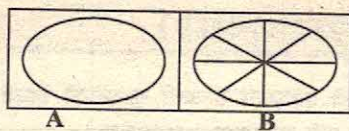
विकल्प

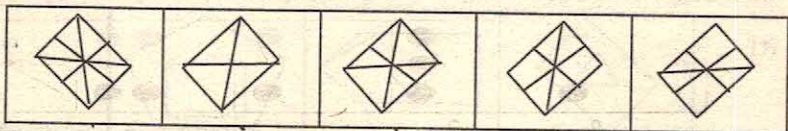
विकल्प

(१०)

विकल्प

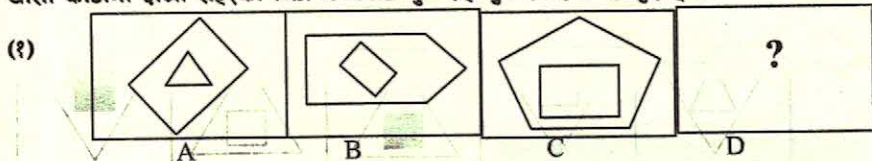

समरूपता सम्बन्धी प्रश्नका उत्तरहरु

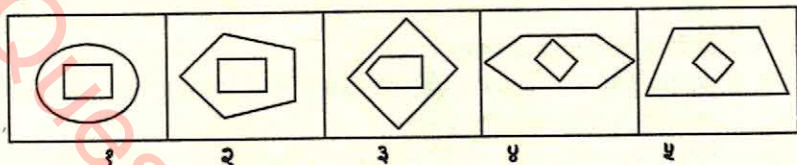
- (१) ३ (चित्र A घडीको दिशामा ९० डिग्री घुम्दा चित्र B बनेभै चित्र C घडीको दिशामा ९० डिग्री घुम्दा चित्र नं. ३ बन्दछ ।)
- (२) ४ (प्रश्नमा चित्र A र B आकार एउटै तर ठिक विपरित अवस्थामा छन् । त्यसै गरी चित्र C सँग ठिक विपरित हुने चित्र ४ हो ।)
- (३) २ (चित्र A मा भएका भुजा बराबर चित्र B मा थोप्लाहरु छन् । त्यसैगरी चित्र C मा भएका ४ भुजा बराबर मिल्ने उत्तर २ हो ।)
- (४) १ (चित्र A मा ६ भुजा छन् भने चित्र B मा एक घटी अर्थात ५ भुजा छन् । त्यसैगरी चित्र C मा चार भुजा भएको हुनाले चित्र D मा एक भुजा घटी अर्थात तीन भुजा हुने भएकोले चित्र १ सही उत्तर हो ।)
- (५) ३ (कोठा A को चित्रमा रहेको थोप्लाहरु बाहेकको चित्र ठीक विपरित दिशामा उल्टाएर थोप्लाहरुलाई यथास्थानमा राखिएको छ । कोठा C र D बीच यस्तै सम्बन्ध स्थापित गर्न कोठा D को ठाउँमा कोठा नं. ३ को चित्रले प्रतिस्थापन गर्नु पर्छ ।)
- (६) ५ (कोठा A को चित्रको दायाँ आधा भाग हराएर बाँकी भाग कालो बनी कोठा B को चित्र बनेको छ । कोठा C र D बीच यस्तै सम्बन्ध स्थापित गर्न कोठा D को ठाउँमा कोठा नं. ५ को चित्र राख्नु उपयुक्त हुन्छ ।)
- (७) २ (कोठा A को चित्रमा रहेको रेखाहरुको संख्या जति छ, कोठा B को चित्रको भित्र रहेको प्यानहरुको संख्या पनि त्यति नै छ । कोठा A को चित्र र कोठा B को बाहिरी चित्र एकै आकारका छन् । कोठा C र D बीच यस्तै सम्बन्ध स्थापित गर्न कोठा D को ठाउँमा कोठा नं. २ को चित्रले प्रतिस्थापन गर्नुपर्दछ ।)
- (८) १ (कोठा A को २ वटा चित्रहरु एक आपसमा overlapping भई कोठा B को चित्र बनेको छ । कोठा C र D बीच यस्तै सम्बन्ध स्थापित गर्न कोठा D को ठाउँमा कोठा नं. १ को चित्र उपयुक्त हुन्छ ।)
- (९) ३ (कोठा नं. A को चित्रको तल्लो आधा भागलाई जस्ताको तस्तै कोठा B मा राखी कोठा A को चित्रको माथिल्लो आधा भागलाई उल्टाई कोठा B को चित्रको माथिल्लो भागमा राखिएको छ । कोठा C र D बीच यस्तै सम्बन्ध स्थापित गर्न कोठा D को ठाउँमा कोठा नं. ३ को चित्र सही हुन्छ ।)
- (१०) १ (कोठा A को चित्रलाई ८ वटा बराबर भागमा विभक्त गरी कोठा B को चित्र बनाइएको छ । कोठा C र D बीच यस्तै सम्बन्ध स्थापित गर्न कोठा D को ठाउँमा कोठा नं. १ को चित्रले प्रतिस्थापन गर्नु पर्छ ।)

एकरूपता (Symmetry)

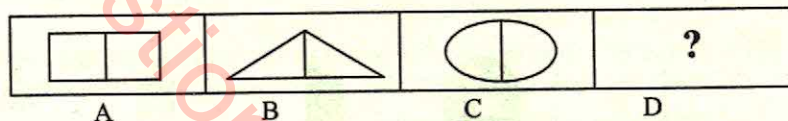
पहिलो लहरका चित्र A र B बीचको एकरूपता सम्बन्धी सम्बन्धको नियम पहिल्याँ खाली कोठामा दोश्रो लहरका चित्र मध्येबाट कुन सही हुन सक्छ ? छान्नुहोस् ।

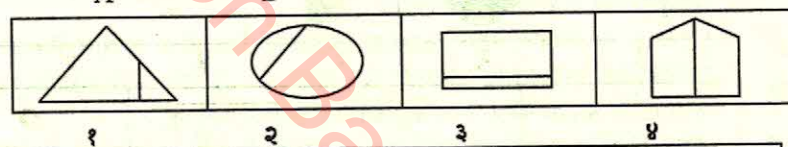
विकल्प

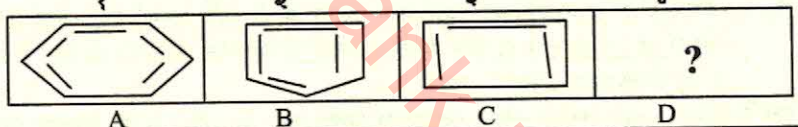
(२)

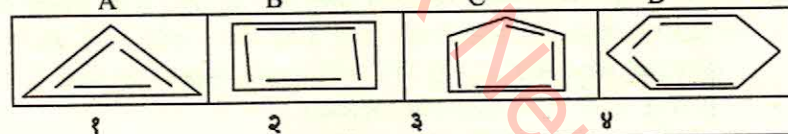
विकल्प

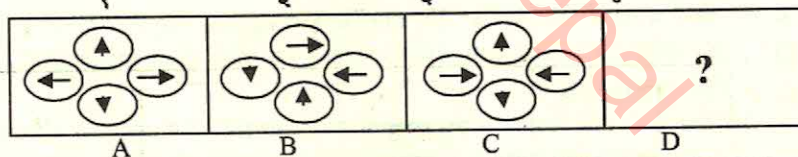
(३)

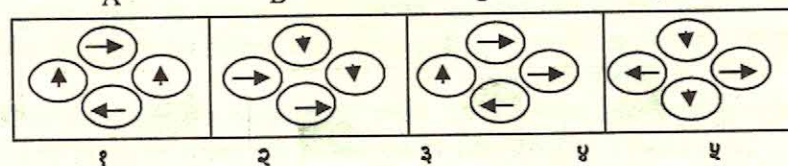
विकल्प

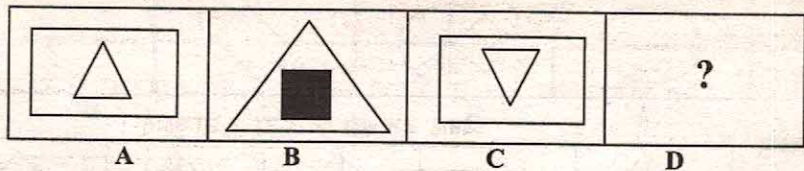
(४)

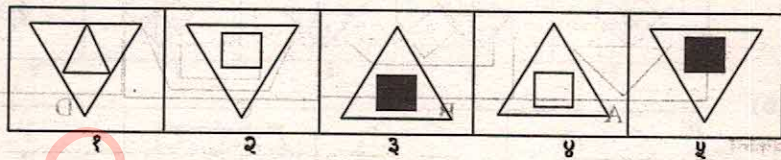
विकल्प

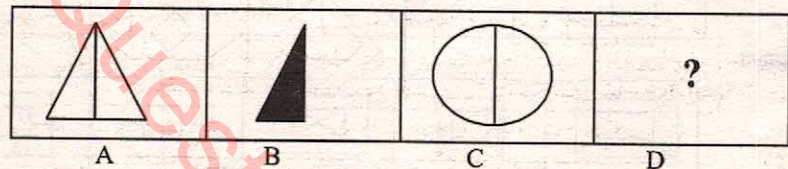
(५)

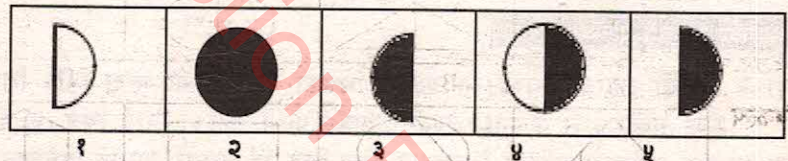
विकल्प

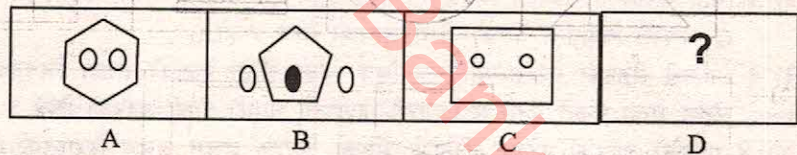
(६)

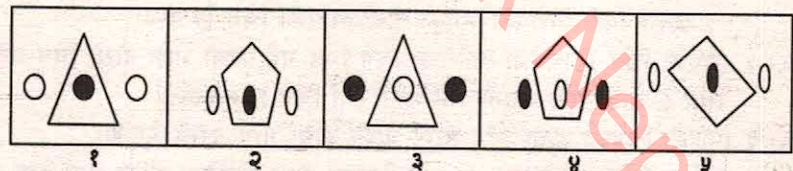
विकल्प

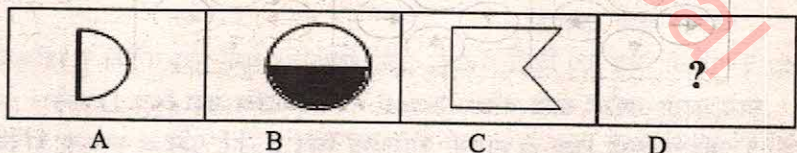
(७)

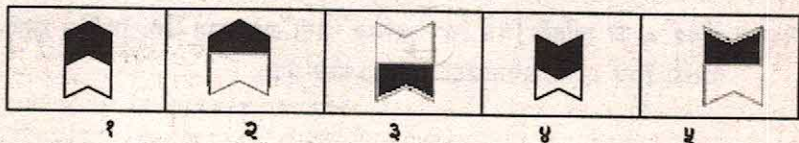
विकल्प

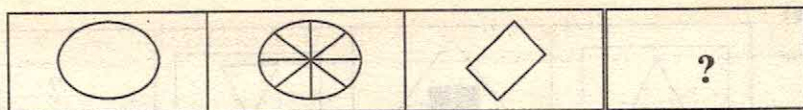
(८)

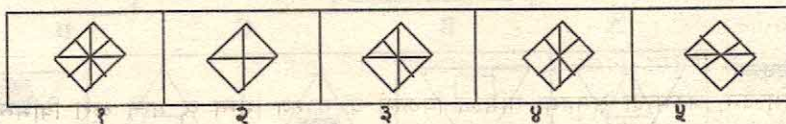
विकल्प

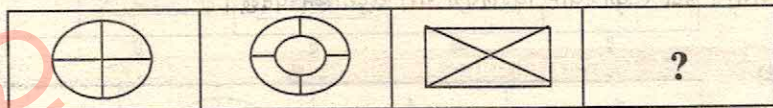
(८)

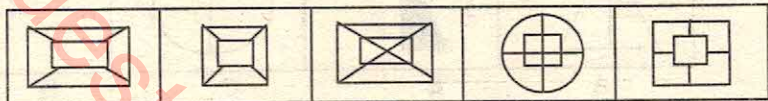
विकल्प

(९)

विकल्प

एकरूपता सम्बन्धी प्रश्नका उत्तरहरू

- (१) २ (पहिलो लहरका चित्रहरूमा बाहिरी चित्रको भुजा संख्या भन्दा भित्रि चित्रहरूको भुजा संख्या १ ले कम छ। त्यही हिसावले दोश्रो लहरमा मिल्ने चित्र (२) हो।
- (२) ४ (यहाँ माथिल्लो लहरका चित्रहरूमा हरेक चित्र दुई बराबर भागमा विभाजन भएको छ। त्यस्तै विशेषता भएको दोश्रो लहरका चित्र ४ हो।)
- (३) ३ (पहिलो लहरका चित्रहरूमा चित्र भित्र रहेका सीधा रेखाको संख्या चित्रको भुजा संख्या भन्दा एकले कमी छ। त्यस्तै विशेषता भएको दोश्रो लहरको चित्र ३ हो।)
- (४) ४ (पहिलो लहरको प्रत्येक कोठामा भएका तीरहरू अलग अलग दिशातर्फ फर्केका छन्। त्यही विशेषता भएको दोश्रो लहरको चित्र D हो।)
- (५) ५ (शुरुको चित्र A चित्रमा बाहिरको चित्र भित्र गई कालो भएर दोस्रो चित्र बनेभैं चित्र C लाई सोही अनुरूप परिवर्तन गर्दा चित्र D बनेको।)
- (६) ५ (पहिलो चित्रको आधा भाग हराई बाँकी आधा भाग कालो भएको।)
- (७) १ (बाहिरको चित्रको रेखा १ ले घटी भित्रका सादा गोलाहरू बाहिर आई भित्र नयाँ कालो गोला थपिएको।)
- (८) ३ (पहिलो चित्र ९० डिग्री घडीको उल्टो दिशातिर घुमी पूरा बनेको र माथिल्लो भाग कालो भएभैं सोही तरिका चित्र C मा अपनाउँदा गर्दा चित्र D बन्ने।)
- (९) १ (पहिलो सिंगो चित्र ८ भागमा बाँडिएभैं चित्र C लाई पनि ८ भागमा बाँडेको।)
- (१०) १ (चित्र A को बाहिरी चित्र चित्र B भित्र सानो आकारमा बनाइएको र सोही तरिका चित्र C मा अपनाउँदा चित्र D बन्ने हुँदा।)

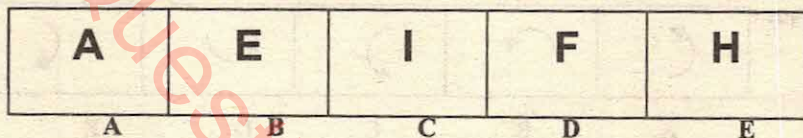
वर्गीकरण (Classification)

प्रश्नमा दिइएका विकल्पहरु मध्ये कुनै एक विकल्प अरु भन्दा फरक प्रकृतिको हुन्छ र अन्यसँग मिल्दैन । समूहमा नमिलने त्यस्ता विकल्पहरुलाई छुट्टयाउने कार्य नै वर्गीकरण हो ।

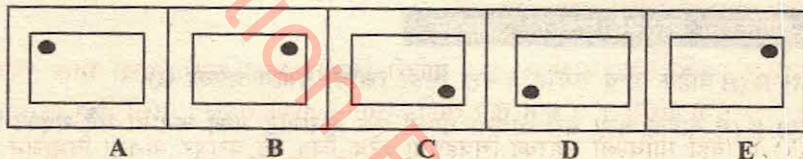
प्रश्नमा दिइएका विकल्पहरुमध्ये कुनै एक विकल्प अन्य विकल्पहरूसँग किन मिल्दैन, अरुभन्दा समूहमा नमिलने विकल्प के कारण भिन्न छ भन्ने कुरा विभिन्न ढङ्गले, विभिन्न पक्ष र कोणबाट विश्लेषण गरी छुट्टयाउनु पर्दछ ।

तलका ५ A, B, C, D, E चित्रहरु मध्ये आपसमा नमिलने कुन हो ? वर्गीकरण गर्नुहोस् ।

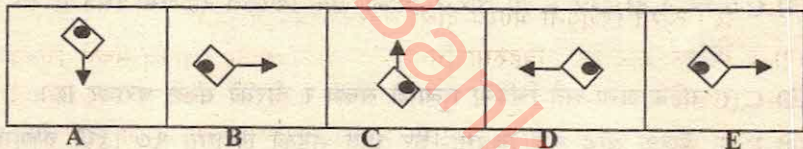
(१)

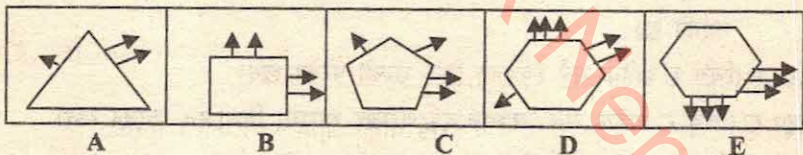
(२)

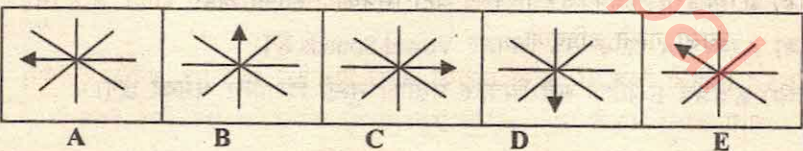
(३)

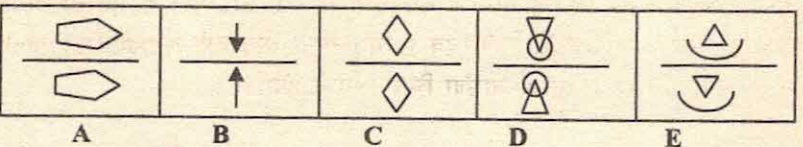
(४)

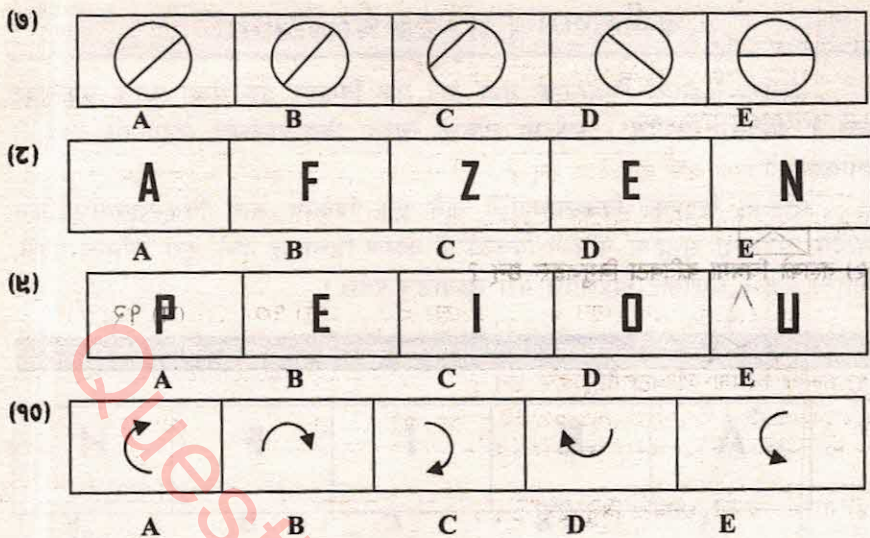

(५)

(६)

वर्गीकरण सम्बन्धी प्रश्नका उत्तरहरु

- (१) B (B बाहेक अन्य सबैमा ३ वटा सिधा रेखाको प्रयोग भएको छ)
- (२) E (E बाहेक अन्य सबै चित्रमा थोप्लो एक कुनाबाट अर्को कुनामा सदैँ गएको छ ।)
- (३) C (चित्र A, B, D र E मा तीर र थोप्लो ठीक विपरीत रहेकामा चित्र C मा त्यस्तो छैन)
- (४) C (C बाहेक अन्य सबै चित्रमा भुजाको संख्या र तीरको संख्या बराबर छ ।)
- (५) E (E बाहेक अन्य सबै चित्रमा तीर घडी सुईको दिशामा ९० डिग्री कोणमा सदैँ गएको छ)
- (६) E (चित्र E बाहेक सबै चित्रहरु ठिक उल्लो परेका छन्)
- (७) C (चित्र C बाहेक सबै चित्रहरु दुई बराबर भागमा विभाजन भएका छन्)
- (८) D (चित्र E बाहेक सबै चित्रहरु तिन धर्काबाट बनेका छन्)
- (९) A (चित्र A बाहेक सबै चित्रहरु Vowel Sounds हुन्)
- (१०) E (चित्र E बाहेक सबै चित्रहरु घडीको सुल्टो दिशातिर घुमेका छन्)